

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาการศึกษา

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การเติบโตทางสังคมและเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการร่วมมือกันระหว่างประเทศในแต่ละภูมิภาค เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ความแข็งแกร่งทางสังคมและเศรษฐกิจในกลุ่มสมาชิกจึงมีการรวมกลุ่มของประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจเกิดการค้า การลงทุน และการเคลื่อนย้ายฝีมือแรงงาน (ศิลปพร ศรีจันทเพชรและธีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ, 2555) ทั้งนี้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community :AEC) เกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ในแนวคิดการผลิตเดี่ยวตลาดเดียว (Single Market and Production Base) (ณัฐชา วัฒนวิไลและจุฑามาน สิทธิผลวนิชกุล, 2555) การรวมตัวกันครั้งนี้ทำให้เกิดการเปิดเสรีทางการค้าและบริการระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม โดยสาขาบริการวิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในบริการที่ได้มีการลงนามความร่วมมือ (Mutual Recognition Arrangements : MRA) เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 โดยกลุ่มสมาชิกอาเซียนได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกันในเรื่องคุณสมบัติหรือมาตรฐานในแต่ละวิชาชีพ ซึ่งเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับการแสวงหาจุดยอมรับร่วมกันเรื่องคุณสมบัติของผู้ทำงานด้านบริการโดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นนักวิชาชีพ MRA สาขาบัญชี (Accountancy Services) มีหลักการคือ เปิดให้นักบัญชีที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด สามารถจดทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศอาเซียนอื่นได้ โดยต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบภายในของประเทศนั้นๆ ทั้งนี้ประเทศสมาชิกอาเซียนควรนำเอามาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ (IFAC) มาใช้ในการกำหนดความสามารถด้านวิชาชีพและคุณสมบัติต่างๆ สำหรับการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้กฎระเบียบภายในของประเทศสมาชิก โดยของประเทศไทยคือสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นผู้กำหนดมาตรฐาน (ไมตรี สุนทรวรรณและวิเชศ คำบุญรัตน์, 2556) การจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมกัน MRA มีหลักเกณฑ์การยอมรับประเทศสมาชิกอาเซียนในเรื่อง การศึกษา ใบอนุญาต การแสดง

ให้เห็นว่ามีความสามารถ ประสบการณ์ มาตรฐานและแนวทางของสภาวิชาชีพบัญชีนานาชาติ ทั้งนี้เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบวิชาชีพในประเทศสมาชิกอาเซียนมีโอกาสไปทำงาน ในประเทศอื่นๆ ภายในกลุ่มอาเซียนที่ได้ผลตอบแทนมากกว่าได้ง่ายขึ้น (ศิลปพร ศรีจันทเพชรและ ชีรชัย อรุณเรืองศิริเลิศ, 2555)

ปัจจุบันผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้ทำบัญชีที่จะขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชีต้องมีคุณสมบัติ โดยมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำบัญชีเป็นภาษาไทยได้ ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก มีคุณวุฒิการศึกษาตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีและไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี และมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องที่กำหนดตามพระราชบัญญัติ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2556 : ออนไลน์) สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์เล็งเห็นความสำคัญและได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักบัญชีไทย โดยมีแนวทางในการ กำหนดมาตรฐานการบัญชี จรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี การปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงินให้เป็นที่นิยมตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IASB) กำหนดไว้ การพัฒนามาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศทางการบัญชี (IES) ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีของสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ (IFAC) (ณัฐชา วัฒนวิไลและจุฑามน สิทธิผลวนิชกุล, 2555)

บทบาทและหน้าที่ของนักบัญชีถือเป็นส่วนสำคัญที่จะสนับสนุนให้องค์กรก้าวไปสู่จุดมุ่งหมาย และพัฒนาศักยภาพเพื่อให้เป็นผู้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งมั่นที่จะนำศักยภาพของตนให้ปรากฏในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ได้รับความสำเร็จบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้รับการพัฒนาเติบโตของขีดความสามารถที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพให้ปรากฏผลสำเร็จเพื่อเพิ่มสมรรถนะในด้านวิชาชีพบัญชีให้ก้าวหน้ากว่าเดิม (ณัฐชา วัฒนวิไลและจุฑามน สิทธิผลวนิชกุล, 2555) หากนักบัญชียังคงนิ่งเฉยไม่ตระหนักถึงการพัฒนาดตนเองให้เป็นผู้มีศักยภาพครบถ้วนทั้งความรู้ทางวิชาชีพ ทักษะทางวิชาชีพ ความสามารถในการสื่อสาร คุณธรรม จรรยาบรรณและพัฒนาความรู้ต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณสมบัติเทียบนักบัญชีมืออาชีพในระดับสากลแล้ว นักบัญชีไทยคงต้องรับกับผลกระทบทางลบจากการเปิดเสรีการค้า การบริการสาขาบัญชีและการเคลื่อนย้ายบุคลากรที่เชี่ยวชาญวิชาชีพบัญชี สิ่งที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยควรต้องเร่งปรับปรุงพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้นในขณะนี้เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การเปิดเสรี

ด้านการบริการคือทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในวิชาชีพบัญชีเพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นในภูมิภาคได้ (ณัฐชา วัฒนวิไลและจุฑามน สิทธิผลวนิชกุล, 2555)

จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ภาคเหนือของประเทศ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 20,107 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศและมีประชากรจำนวน 1,708,564 คน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2556) มีกิจการที่ประกอบธุรกิจในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวนทั้งสิ้น 27,817 ราย และในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่มีกิจการที่ประกอบธุรกิจในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 17,275 ราย (ศูนย์บริการข้อมูลการค้าการลงทุนจังหวัดเชียงใหม่, 2555) โดยธุรกิจภาคการเกษตรและภาคการผลิตเห็นโอกาสส่งออกสินค้าไปขายในอาเซียน ส่วนธุรกิจค้าส่งค้าปลีกและภาคบริการเห็นโอกาสในการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ นอกจากการเตรียมพร้อมรับมือกับความท้าทายแล้วผู้ประกอบการธุรกิจในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องอาศัยโอกาสจากการเปิดเสรีการค้าในการขยายการค้าการลงทุนไปยังประเทศเพื่อนบ้านซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า ทำให้ช่วยเพิ่มสมรรถนะในการแข่งขันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากยิ่งขึ้น และจากการเปิดเสรีการค้าทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดเชียงใหม่มีการตื่นตัวมากขึ้นเนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีอยู่ในธุรกิจทุกประเภททั้งธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต ธุรกิจจำหน่ายและธุรกิจการให้บริการ ทำให้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นระบบเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2555) ดังนั้นนักบัญชีในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องตระหนักถึงการพัฒนาตนเองและการหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอีกสองปีข้างหน้า (ณัฐชา วัฒนวิไลและจุฑามน สิทธิผลวนิชกุล, 2555)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักบัญชีในธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 เนื่องจากบทบาทของนักบัญชีเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งในการสนับสนุนองค์กรธุรกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นนักบัญชีจึงต้องมีแนวทางการพัฒนาสมรรถนะเพื่อเป็นผู้มีคุณสมบัติและปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน โดยสามารถปรับขบวนการทำงานและแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายด้วยดีในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาให้รู้ถึงแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะนักบัญชีของธุรกิจ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองเชียงใหม่เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อทราบถึงแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะนักบัญชีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ให้มีมาตรฐานและสามารถแข่งขันได้กับนักวิชาชีพบัญชีของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อก้าวสู่คุณภาพมาตรฐานของการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ (รุ่งฤดี กิจควร, 2548) และความสามารถในการทำงานเพื่อสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดีตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ โดยใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของบุคคลที่จำเป็นต้องมี ให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ (สุรชัย พรหมพันธ์, 2554)

นักบัญชี หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่ ผู้ทำบัญชีในบริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในตำแหน่งสมุห์บัญชี พนักงานบัญชี หรือตำแหน่งอื่นที่มีลักษณะงานเช่นเดียวกับผู้ทำบัญชี

ธุรกิจอำเภอเมืองเชียงใหม่ หมายถึง กิจการที่ประกอบธุรกิจในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมครอบคลุมกิจการ 4 กลุ่ม คือกลุ่มการผลิตภาคเกษตรกรรม กลุ่มการผลิตภาคอุตสาหกรรม กลุ่มบริการ กลุ่มการค้าส่งและค้าปลีก เป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปซึ่งประกอบธุรกิจในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) หมายถึง การรวมตัวของชาติในอาเซียน 10 ประเทศ โดยมี ไทย พม่า ลาว เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ กัมพูชา บรูไนดารุสซาลาม เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งจะทำให้มีผลประโยชน์และอำนาจต่อรองต่างๆ กับคู่ค้าได้มากขึ้น การนำเข้า ส่งออกของชาติในอาเซียน ก็จะเสรี ยกเว้นสินค้าบางชนิดที่แต่ละประเทศอาจจะขอไว้ไม่ลดภาษีนำเข้า

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved